

MAHATMA PHULE KRISHI VIDYAPEETH, RAHURI

All India Coordinated Research Project on Potato अखिल भारतीय समन्वित बटाटा संशोधन प्रकल्प

१. संशोधन योजनेकेंद्र नाव व पूर्ण पत्ता/ :

अखिल भारतीय समन्वित बटाटा संशोधन प्रकल्प, विभागीय कृषी संशोधन केंद्र, गणेशखिंड, पुणे

Name & complete address of Research Scheme/Centre:

All India Coordinated Research Project on Potato, ZARS, Ganeshkhind, Pune

२. स्थापना वर्ष: २००९-१०-

Year of establishment: 2009-10

३. संशोधन योजना/ केंद्र स्थापनेबाबतचा प्रमुख उद्देश:

१. सीपीआरआय, शिमला यांनी विकसित केलेल्या बटाट्याच्या संकरांचे मूल्यांकन करणे.
२. पीक सुधारणा, उत्पादन व संरक्षण यावर प्रयोग करणे.
३. बटाट्यावरील कीड व रोगांचा अभ्यास करणे व त्यांचे एकात्मिक व्यवस्थापन.
४. बटाटा उत्पादकांमध्ये आधुनिक तंत्रज्ञानाचा प्रसार करणे.

Major objectives/Mandate for establishment of Research/Centre:

1. To evaluate the potato hybrids developed by CPRI, Shimla.
2. To conduct experiments on crop improvement, production and protection.
3. To study the pests and diseases on potato and their integrated management.
4. To disseminate the recent technologies among potato growers.

४. ऐतिहासिक पार्श्वभूमी:

महात्मा फुले कृषी विद्यापीठ, राहुरी यांच्या अखत्यारित येणाऱ्या पुणे, सातारा, अहमदनगर व नाशिक जिल्ह्यात बटाटा पिकाची एकमेव व आंतरपीक म्हणून लागवड केली जाते. महाराष्ट्रातील बटाटा पिकाखालील क्षेत्राचा विचार करता बटाटा उत्पादकांपर्यंत प्रगत बटाटा लागवड तंत्रज्ञान, एकात्मिक कीड व रोग व्यवस्थापन आदीचा प्रसार करण्यासाठी तसेच उच्च तापमानात अधिक बटाटे उत्पादन देणाऱ्या बटाट्याच्या वाणांच्या निर्मितीसाठी उपयुक्त ठरेल म्हणून भारतीय कृषी संशोधन अनुसंधान परिषदेने दहाव्या पंचवार्षिक योजनेत अखिल भारतीय समन्वित बटाटा प्रकल्पाला मंजूरी दिली आहे.

Historical background:

Potato crop is sown as a sole and intercrop in Pune, Satara, Ahilyanagar and Nashik districts of Maharashtra which is under jurisdiction of Mahatma Phule Krishi Vidyapeeth,

Rahuri. Considering the area under potato crop, for disseminating the advanced potato cultivation technologies, package of practices, integrated pest and disease management, *etc.* to the potato growers. Also, for development of heat tolerant and high yielding potato varieties. ICAR has sanctioned this AICRP on Potato project in XIth five year plan.

५. मंजूर पदांचा तपशील:

पदनाम	मंजुरी पद	भरलेले पद	रिक्त पद
कनिष्ठ शास्त्रज्ञ (उद्यानविद्या)	०१	०१	००
कनिष्ठ शास्त्रज्ञ (कीटक शास्त्र)	०१	०१	००

Details of the sanctioned posts:

Designation	Sanction post	Filled post	Vacant post
Jr. Scientist (Horti.)	01	01	00
Jr. Scientist (Ento.)	01	01	00

६. संशोधन योजनानाविन्यपूर्ण उपक्रम व कार्यक्रम/केंद्रामार्फत राबविण्यात येणारे महत्वाचे/:

१. २०१३-१४ पासून आजतागायत अभास बटाटा संशोधन प्रकल्पा तर्फे करण्यात येत असलेल्या शेतकरी सहभागात्मक संशोधनामुळे बटाटा लागवडीचे तंत्रज्ञान शेतकऱ्यांच्या दारात प्रभावीपणे पोहचले आहे.
२. नंदुरबार जिल्ह्यातील विविध १० गावांमध्ये आदिवासी उपयोजना यशस्वीपणे राबवून नंदुरबार जिल्ह्यातील पीक पद्धतीत बटाट्याचा समावेश केला.
३. वाडेश्वर, वडगाव मावळ, पुणे येथे अनुसूचित जाती उपयोजना योजना यशस्वीपणे राबविली.
४. आत्माच्या सहकार्याने शेतकऱ्यांसाठी विविध प्रशिक्षण कार्यक्रम घेण्यात आले.
५. बटाट्याच्या ५ जाती विकसित करण्यात सहभाग.
६. बटाट्याच्या लागवडीसाठी मानक प्रक्रिया (SOP) तयार केल्याबद्दल १२ मार्च २०२३ रोजी बालेवाडी, पुणे येथे अभास बटाटा संशोधन प्रकल्पाच्या शास्त्रज्ञांचा उपमुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या हस्ते सत्कार करण्यात आला.

Significant/innovative activities and programmes implemented by the Research Scheme/Centre:

1. Farmer's Participatory Research being conducted by AICRP (Potato) since 2013-14 till date has effectively transferred the technology of potato cultivation at the doorstep of the farmers.
2. Successfully implemented the Tribal Sub Plan in 10 different villages of Nandurbar district and introduced potato in the cropping pattern of Nandurbar district.
3. Successfully implemented the SCSP plan at village Wadeshwar, Vadgaon Maval, Pune
4. Organized training programmes for farmers in collaboration with ATMA
5. Associated with development of 5 potato varieties.
6. Scientists of AICRP (Potato) were felicitated at the hands of Deputy C.M. Maharashtra, Shri Devendra Phadanvis on 12.03.2023 at Balewadi, Pune for preparing SOP for Potato Cultivation which helped in increasing farmer's potato yield and quality.

७. संशोधन योजना केंद्रात विकसित झालेले प्रमुख/सुधारितसंकरित वाण/, कृषी तंत्रज्ञान:

केंद्रीय बटाटा संशोधन संस्था, शिमला यांनी प्रसिद्ध केलेल्या कुफरी किरण, कुफरी फ्रायम, कुफरी संगम, कुफरी चिपसोना-३ आणि कुफरी लोहित या बटाट्याच्या वाणांच्या विकासात अखिल भारतीय समन्वित बटाटा संशोधन केंद्राचे शास्त्रज्ञ सहभाग आहे.

Major improved/hybrid varieties, agriculture technologies developed at Research Scheme/Centre:

Scientists of AICRP-Potato Pune centre were associated in development of the following potato varieties namely Kufri Kiran, Kufri Fryom, Kufri Sangam, Kufri Chipsona-3 and Kufri Lohit released by CPRI, Shimla.

८. संशोधन योजनेकेंद्राने जाहीर केलेल्या प्रमुख कृषी तांत्रिक शिफारशी/

१. संयुक्त कृषि संशोधन व विकास समिती २०१३: बटाटा पिकावरील तुडतुडे आणि पांढरी माशी या रस शोषणाच्या किडींच्या व्यवस्थापनासाठी, लागवडीनंतर चौथ्या आठवड्यात बटाटा पिकावर किडीचा प्रादुर्भाव दिसून येताच २४० एसस्पायरोमेसीफेन ८ मिली प्रति १० लिटर पाणी या .सी . प्रमाणात पहिली फवारणी करावी आणि दुसरी फवारणी गरज भासल्यास दोन आठवड्यांनी २५ डब्ल्यू थायोमिथाक्झाम .जी.३ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाणी या प्रमाणात करावीतसेच गरजेनुसार . स्पायरोमेसीफेन ८ मिली .सी. तिसरी फवारणी दुसऱ्या फवारणीनंतर दोन आठवड्यांनी २४० एस प्रति १० लिटर पाणी या प्रमाणात करावी.
२. वार्षिक गट बैठक२०१३/: बटाटा पिकाच्या कुफरी सूर्या वाणासाठी १५० किलो हे. नत्राची मात्रा दिल्याने उत्पादनात वाढ झाल्यामुळे पुणे विभागातील हलक्या पोतदार काळ्या जमिनीसाठी या मात्रेची शिफारस केली जात आहे. बटाटा पिकावर लवकर येणाऱ्या करपा रोगाच्या नियंत्रणासाठी रोग दिसून येताच क्लोरोथॅलोनील ७५ टक्के डब्ल्यू (२५टक्के.०) .पी.त्यानंतर हेक्झॅकोनॅझोल ५ टक्के ई (०५ टक्के.०) .सी.त्यानंतर क्लोरोथॅलोनील ७५ टक्के डब्ल्यू२५.०) .पी. टक्केया (बुरशीनाशकांची १० दिवसांच्या अंतराने फवारणी करण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.
३. वार्षिक गट बैठक२०१६/: बटाटा पिकावर लवकर येणाऱ्या करपा रोगाच्या नियंत्रणासाठी रोग दिसून येताच क्लोरोथॅलोनील ७५ टक्के डब्ल्यू (२५टक्के.०) .पी.त्यानंतर हेक्झॅकोनॅझोल ५ टक्के ई .सी. (०५ टक्के.०)त्यानंतर क्लोरोथॅलोनील ७५ टक्के डब्ल्यू२५.०) .पी. टक्केया बुरशीनाशकांची १० (.दिवसांच्या अंतराने फवारणी करण्याची शिफारस करण्यात येत आहे
४. वार्षिक गट बैठक२०१६/: बटाटा पिकावरील कोळी किडीच्या नियंत्रणासाठी स्पायरोमेसीफेन २४०) .टक्के एससी८ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून कोळी किडीचा प्रादुर्भाव दिसून येताच (.फवारणी करण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.
५. संयुक्त कृषि संशोधन व विकास समिती २०१७: महाराष्ट्रातील मैदानी विभागाकरीता रब्बी बटाटा पिकाच्या अधिक उत्पादनाकरिता कुफरी सूर्या या वाणाची शिफारस करण्यात येत आहे.
६. संयुक्त कृषि संशोधन व विकास समिती २०१७: महाराष्ट्रातील मैदानी विभागातील शेवरकंद

लागवडीच्या क्षेत्रासाठी शेवरकंदाच्या अधिक उत्पादनासाठी एच२२६- या वाणाची शिफारस करण्यात येत आहे.

७. **वार्षिक गट बैठक २०१७:** महाराष्ट्रातील पुणे विभागातील बटाटा लागवड क्षेत्रासाठी झिंक १.५ कि.ग्रॅ. प्रति हेक्टर देण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.
८. **वार्षिक गट बैठक २०१९:** साठवणुकीतील बटाट्यावर येणाऱ्या पाकोळी किडीच्या नियंत्रणासाठी बटाटा कंद २ टक्के बॅसिलस थुरीएनजेनेसिस च्या द्रावणामध्ये २० मिनिटे बुडवून ठेवण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.
९. **वार्षिक गट बैठक २०२०:** बटाटा पिकावरील मावा किडीच्या नियंत्रणासाठी किडीचा प्रादुर्भाव दिसून येताच फ्लोनिकामीड ५० टक्के डब्ल्यू या .पी.कीटकनाशकाची ३ ग्रॅम/१० लिटर पाण्यात मिसळून / ०७ दिवसांच्या अंतराने दोन फवारण्या करण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.
१०. **वार्षिक गट बैठक २०२०:** बटाटा पिकावरील तुडतुडे किडीचा प्रादुर्भाव रोखण्यासाठी थायोमिथाक्झाम (२५ टक्के डब्ल्यू.जी.) ३ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून १५ दिवसांच्या अंतराने दोन फवारण्या करण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.
११. **वार्षिक गट बैठक २०२०:** बटाटा पिकावर येणाऱ्या पांढऱ्या माशीच्या नियंत्रणासाठी डायफेन्थ्यूरॉन ५० टक्के डब्ल्यू .१० ली/या कीटकनाशकाची १४ ग्रॅम .पी.पाण्यात मिसळून पहिली फवारणी पिकाच्या ८५ टक्के उगवणीनंतर आणि दुसरी फवारणी १० दिवसांच्या अंतराने करण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.
१२. **वार्षिक गट बैठक २०२०:** बटाटा पिकावर लवकर येणाऱ्या करपा रोगाच्या नियंत्रणासाठी रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येताच मॅन्कोझेब ७५ टक्के डब्ल्यू/२५ ग्रॅम) .पी.१० ली(पाणी ., हेक्झॅकोनॅझोल ५ टक्के ई५) .सी. मिली .१० ली/पाणी२५) .पी.आणि मॅन्कोझेब ७५ टक्के डब्ल्यू (ग्रॅम .१० ली/पाणी (या बुरशीनाशकांची १० दिवसांच्या अंतराने क्रमवार फवारणी करण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.
१३. **वार्षिक गट बैठक २०२१:** बटाटा पिकावरील शेंडे पोखरणाऱ्या अळीच्या नियंत्रणासाठी क्लोरेनट्रीनिप्रोल १८.५ टक्के एस.सी३.०) . मिली.किंवा इमामेक्टिन बेन्झोएट ५ टक्के एस (.ली/जी . ४.०) ग्रॅकिंवा स्पिनोसॅड ४५ (.ली/ टक्के एस.सी. ३.०) मिली(.ली/ या कीटकनाशकांची १० दिवसांच्या अंतराने क्रमवार फवारणी करण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.
१४. **वार्षिक गट बैठक २०२१:** पश्चिम महाराष्ट्रातील बटाटा पिकावरील माव्याच्या प्रादुर्भावाची हवामान घटकावर आधारित एक आठवडा आधी पूर्व सूचना देण्यासाठी खालील प्रति गमन सूत्राची शिफारस करण्यात येत आहे. सूत्रमावा : माव्याची) संख्या=(झाडे/फांदी/ ६५९१३. - ८९३२. x कमाल तापमान + ४७.१० x किमान तापमान ७६.२० + आर्द्रता - १ ७८.६१ + x वाऱ्याची गती
१५. **संयुक्त कृषि संशोधन व विकास समिती २०२२:** बटाटा पिकाच्या गुणवत्तापूर्ण उत्पादनासाठी तसेच अधिक उत्पन्नासाठी लागवडीनंतर ८०८५ दिवसांनी झाडे जमिनीलगत कापून तदनंतर १० दिवसांनी- बटाटा काढण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.

१६. **वार्षिक गट बैठक २०२३:** महाराष्ट्रात रब्बी हंगामातील बटाट्यावर उशिरा येणाऱ्या करपा रोगाच्या नियंत्रणासाठी रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येताच मॅन्कोझेब ७५ टक्के डब्ल्यू.पी. ०२५ टक्के. २).५ ग्रॅम(पाणी .ली/ सायमोक्सेनिल मॅन्कोझेब +@ ० ३.टक्के ३) ग्रॅम.ली/ पाणी(आणि मॅन्कोझेब ७५ टक्के डब्ल्यू.पी. ०२५ टक्के. २).५ ग्रॅम(पाणी .ली/ या बुरशीनाशकांची १० दिवसांच्या अंतराने क्रमवार फवारणी करण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.
१७. **वार्षिक गट बैठक २०२३:** महाराष्ट्रात बटाटा पिकावरील मावा किडींच्या नियंत्रणासाठी किडींचा प्रादुर्भाव दिसून येताच पायमेट्राझीन ५० टक्के डब्ल्यू/६० ग्रॅम) % ०६.० .जी.१००ली पाणी ची (१.० .एल.पहिली फवारणी आणि १४ दिवसांनी फ्लूपायरेडिफ्युरॉन २०० एस १००) % मिली १०० ली / (पाणीया कीटकनाशकाची दुसरी फवारणी करण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.
१८. **वार्षिक गट बैठक २०२३:** बटाटा पिकावर येणाऱ्या पांढऱ्या माशीच्या नियंत्रणासाठी डायफेन्थ्युरॉन ५० टक्के डब्ल्यू१०० (%१.०) .पी. ग्रॅम १०० ली पाण्यात मिसळून पहिली फवारणी पिकाच्या ८५ / .टक्के उगवणीनंतर आणि थायोमिथाक्झाम २५ टक्के डब्ल्यूजी५० (%०५.०) . ग्रॅम१/०० ली पाण्यात मिसळून दुसरी फवारणी १४ दिवसांच्या अंतराने करण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.
१९. **वार्षिक गट बैठक २०२३:** बटाटा पिकावर येणाऱ्या रस शोषणाऱ्या किडींच्या पांढरी/तुडतुडे/मावा) माशी.नियंत्रणासाठी बटाटा पिकास मातीची भर देतेवेळी फिप्रोनील ० (३ ग्रॅम @ २५ किग.ॲरहे / .मातीत मिसळून देण्याची शिफारस करण्यात येत आहे
२०. **संयुक्त कृषि संशोधन व विकास समिती २०२४:** बटाटा पिकावर उशिरा येणाऱ्या करपा रोगाचे व्यवस्थापन, अधिक उत्पादन आणि आर्थिक फायद्यासाठी रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येताच अनुक्रमे मॅन्कोझेब ७५ टक्के डब्ल्यू२) .पी.५ ग्रॅम .१० ली/पाणी(, सायमोक्सेनिल ८ टक्के मॅन्कोझेब ६४ + /३० ग्रॅम) .पी.टक्के डब्ल्यू१० ली/२५ ग्रॅम) .पी.आणि मॅन्कोझेब ७५ टक्के डब्ल्यू (पाणी .१० ली . या बुरशीनाशकांची १० दिवसांच्या अंतराने क्रमवार फवारणी करण्याची शिफारस करण्यात (पाणी .येत आहे

Major agricultural technological recommendations released by Research Scheme/Centre:

1. **Joint Agresco 2013:** Foliar spray of Spiromesifen 240 SC after emergence @ 96 g a.i./ha 8.0 ml/10 litre of water + second spray with Thiamethoxam (25 WG) @ 10 g a.i./ha @ 10gm/ 10 litre of water after 15 days of first spray + Third spray of Spiromesifen 240SC @ 96 g a.i./ha 8.0 ml/10 litre of water after 30 days of first spray are recommended for the management of sucking pests viz., jassids and whitefly on potato crop.
2. **2013/AGM:** At Pune, Kufri Surya produced significantly high yield pto 150kg N/ha and hence this dose is recommended for light textured black soils of Pune region.
3. **2016/AGM:** Spray with chlorothalonil 75WP (0.25%) at the time of appearance of early blight followed by second spray of hexaconazole 5 EC (0.05%) and third spray of chlorothalonil 75WP (0.25%) at 10 days interval is recommended for the management of early blight in Maharashtra

state.

4. **2016/AGM:** Foliar spray of spiromesifen 240SC@ 8 ml/ 10 lit of water at the time of appearance of broad mite is recommended for management of broad mite in Pune, Maharashtra.
5. **2017/Agresco:** Potato variety, “Kufri Surya” is recommended for Plain zone of Maharashtra for higher tuber yield in Rabi season
6. **2017/Agresco:** The tapioca cultivar H 226 is recommended for higher root yield.
7. **2017/AGM:** Application of Zn @ 1.5kg/ha is recommended for potato growing area of Pune region in Maharashtra.
8. **2019/AGM:** Tuber dip treatment with *Bacillus thuringiensis* 2 per cent for 20 minutes is recommended for management of potato tuber moth under ambient storage condition of Maharashtra.
9. **2020/AGM:** For the management of aphid population in potato, two foliar sprays of flonicamid 50 %WP @ 3 gm/10 litre of water (30 g/100 lit water) at 15 days interval, starting when the aphid population starts building up, are recommended.
10. **2020/AGM:** Two foliar spray of thiamethoxam 25%WG @ 0.03% (30 g/100 lit water) at 7 days interval are recommended for the management of hopper burn in potato crops.
11. **2020/AGM:** For the management of whiteflies in potato, foliar spray of diafenthiuron 50%WP @ 14 gm/ 10 lit of water (140 g/100 lit water) at 85% crop emergence followed by second spray of diafenthiuron 50%WP @ 14 gm/ 10 lit (140 g/100 lit water) after 10 days is recommended.
12. **2020/AGM:** For the management of early blight of potato, sequential spray of mancozeb 75%WP (0.25%, 250 g/100 lit water), followed by hexaconazole 5%EC (0.05%, 50 ml/100 lit water) and third spray of mancozeb 75%WP (0.25%, 250 g/100 lit water) at 10 days interval is recommended.
13. **2021/AGM:** Foliar sprays of chlorantraniliprole 18.5 % S.C. @ 0.3 ml/lit or emamectin benzoate 5 % S.G. @0.4 gm/lit or spinosad 45 % S.C. @0.3 ml/lit of water at 10 days interval is recommended for the management of shoot borer on potato crop.
14. **Joint Agresco 2021(Maharashtra):** The following regression equation based on weather parameters for forewarning (prior to one week) on aphid infestation in potato crop is recommended for the western zone of Maharashtra. Equation: Aphid (No. of aphid/leaf/plant) = $659.13 - 89.32 \times T_{max} + 10.74 \times T_{min} + 20.76 \times RH - 1 + 61.78 \times WS$.
15. **Joint Agresco 2021(Maharashtra):** In medium maturing potato cultivars dehaulming at 80-85 days after planting and harvesting 10 days thereafter is recommended for obtaining better quality tuber production and monetary returns.
16. **2023/AGM:** For the management of late blight disease of potato in rabi season in Maharashtra, prophylactic spray (at canopy closure, 40 days after planting) with mancozeb 75 WP @ 0.25% (2.5g/lit) followed by cymoxanil + mancozeb @ 0.3% (3 g/lit) on the appearance of disease and one more spray with mancozeb 75 WP @ 0.25% (2.5g/lit) after 10 days of second spray is recommended.
17. **2023/AGM:** Foliar spray of pymetrozine 50 WG @0.06% (60gm/100lit. water) on the appearance of aphids followed by flupyradifurone 200 SL @ 0.1% (100ml/100lit. of water) after

- 14 days of first spray is recommended for the management of aphid population in Maharashtra.
18. **2023/AGM:** For the management of whiteflies in potato, foliar spray of diafenthiuron 50 WP @ 0.1% (100 gm/100 lit. water) at 85 per cent crop emergence followed by second spray of thiamethoxam 25 WG @0.05 % (50 gm/100 lit. water) after 14 days of first spray is recommended for Maharashtra.
19. **2023/AGM:** Soil application of fipronil 0.3 gm@25 kg/ha at the time of earthing up is recommended for the management of sucking pest (Aphid, whiteflies and leaf hopper) in Maharashtra.
20. **Joint Agresco 2024(Maharashtra):** Three sequential sprays viz; mancozeb 75% WP @25gm/10 lit of water followed by cymoxanil 8% + mancozeb 64% WP @ 30gm/10 lit of water followed by mancozeb 75% WP @ 25gm/10 lit of water at an interval of 10 days on the appearance of disease is recommended for the management of late blight disease, higher yield.

९. पुढील संशोधनाची दिशा:

१. महाराष्ट्रातील वाढते तापमान व बदलते हवामान यामुळे बटाटा लागवडीला धोका निर्माण होत असल्याने उष्णता व बदलते हवामान सहन करणाऱ्या बटाट्याचे वाण विकसित करून उष्ण प्रदेशात बटाट्याची लागवड वाढविण्यास वाव आहे.
२. शेतकऱ्यांना फायदेशीर ठरेल अशा प्रक्रिया वाणांच्या विकासाला वाव आहे.
३. बटाट्यावर येणाऱ्या विविध प्रकारच्या कीड व रोगांसाठी प्रतिकारक वाण विकसित करण्यास वाव आहे.
४. पौष्टिकदृष्ट्या चांगल्या असलेल्या बटाट्याच्या जाती विकसित करण्यास वाव आहे.

Future road map of the research:

1. Development of heat tolerant potato variety and extending potato cultivation to warmer regions of Maharashtra as rising temperatures are posing a threat to potato cultivation in Maharashtra.
2. Development of processing varieties which will be beneficial to farmers.
3. Development of pest and disease resistant varieties.
4. Development of nutritionally superior varieties.

१०. संशोधन योजना/केंद्राच्या सुधारणा/बळकटीकरणासाठी आवश्यक उपाययोजना:

१. दैनंदिन प्रकल्पाचे काम व प्रायोगिक काम सुरळीत होण्यासाठी कुशल व अकुशल कामगार पदाची नियुक्ती.
२. प्रयोगशाळा विकासासारख्या संशोधन सुविधांची तरतूद.

Measures required for improvement/strengthening of the Research Scheme/Centre:

1. The appointment the post of skilled and unskilled labor for smoothening of day to day project work and field work.
2. Provision of research facilities like laboratory development.

११. संशोधन योजना/केंद्राच्या ऐतिहासिक व नाविन्यपूर्ण उपक्रमांची छायाचित्रे (जेपीईजी):

Photographs (jpeg) of historical and innovative activities of the Research Scheme/Centre:

१. वाडेश्वर, ता.मावळ जिल्हा पुणे येथे २०१९-२० मध्ये अखिल भारतीय समन्वित बटाटा संशोधन केंद्राच्या माध्यमातून अनुसूचित जाती उपयोजना कार्यक्रमाची अंमलबजावणी

Schedule Caste Sub Plan programme Implementation through AICRP Potato at Wadeshwar Tal: Maval Dist: Pune During 2019-20.

पुण्य नगरी कृषी संशोधन प्रकल्पांतर्गत शेतकऱ्यांना किट

। वडगाव मावळ : राष्ट्रीय कृषी संशोधन प्रकल्प, गणेशखिंड, पुणे यांच्या माध्यमातून अखिल भारतीय बटाटा प्रकल्पांतर्गत अनुसूचित जातीसाठी निविष्ट शेतकरी किट वाटप करण्यात आले.

यामध्ये इलेक्ट्रिक चार्ज फवारणी यंत्र, भात व गवत कापणी विळ्या, फावडे, ताडपत्री, टिकाव, दूध, किटली, घमेल, फवारणी शेती किट इत्यादी शेतोपयोगी साहित्य वाटप करण्यात आले. राहरी

कृषीचे डॉ. विनय सुपे, सहयोगी संशोधन संचालक, डॉ. मंगेश देशमुख,

शिवसेना तालुकाप्रमुख राजेश खांडभोर, उपसरपंच संजय गराडे, प्रभारी अधिकारी बटाटा प्रकल्प, डॉ. गणेश बनसोडे, डॉ. चिंतामण बडगुजर, डॉ. निवेदिता बाबर, वडेश्वर बीट कृषीचे दरेकर व बाळासाहेब पवार यांच्या हस्ते वाटप झाले. वडेश्वर बीटच्या एकूण एकतीस शेतकऱ्यांना या लाभाचे वाटप झाले.

२. सातगाव पठार येथे आत्मा यांच्या सहकार्याने बटाटा लागवडीवरील शेतकरी प्रशिक्षण कार्यक्रम.

Farmers Training programme on Potato Cultivation in Collaboration with ATMA at Satgaon Pathar.

३. बटाट्याच्या लागवडीसाठी मानक प्रक्रिया (SOP) तयार केल्याबद्दल १२ मार्च २०२३ रोजी बालेवाडी, पुणे येथे अभास बटाटा संशोधन प्रकल्पाच्या शास्त्रज्ञांचा उपमुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या हस्ते सत्कार.

Scientists of AICRP (Potato) being felicitated at the hands of Dy. CM Maharashtra for preparing SOP of Potato crop.

